

EKONOMİ & HUKUK
BULUŞMALARI – GAZİANTEP
14 Kasım 2022

Av. Mehmet Gün
Daha İyi Yargı Derneği Başkanı

1. Adalet 2021 yılı istatistiklerine göre Gaziantep'te ve GA'in de içinde olduğu Gaziantep Adliye ve İcra Mahkemelerinde her sene yeni gelen işlerden daha fazlası sonraki seneye kalmaktadır. Mahkemeler yıllık gelen işleri yıl içinde halletme kapasitesine sahip olmasına karşın, eldeki tüm işlerin ancak yarısı ile 3'te biri arasındaki bir kısmını karara bağlamaktadır. Mahkemeler ellerinde birikmiş olan ve genellikle yıllar süren davalardan oluşan işleri eritememektedir. Bu sorun ülkenin her tarafında böyledir.

2. Verilen kararların yaklaşık 10'u bozulmakta, elde biriken işlerin elden çıkarılma süresi ilk derece mahkemelerinde ortalama 800 güne kadar çıkabilmekte, istinaf da eklendiğinde bir davanın kesin olarak çözülmesi 1,300 güne, yaklaşık 4 seneye çıkabilmektedir.

3. Başvırcılıktaki soruşturma evresinde 348,000 bir soruşturma vardır. Gelen 127 bin 50 yeni iş karşın 221 bin 520 işi geçmiş yıllardan gelmektedir.

4. Gaziantep'in Fransız işaline direnişinden olduğu kadar Türkiye'de yetiştirilmiş olduğu en çok çalışan, üreten, ihraç eden girişimcilerinden de hepimiz gurur duymaktayız. Girişimcilerimizin ekonomik başarılarına yargı camiası olarak da katkıda bulunmak zorundayız. Dünyanın öbür ucundaki girişimcilerle Milyonlarca dolarlık sözleşmelerin birkaç saniye içinde yapılabildiği işlemlerin, tedarik zincirlerinin, çalışanlarının bu kadar yoğun çalışması sırasında aralarında çıkması doğal olan anlaşmazlıkları sunumda paylaşım ekilde ve yıllarca süren verimsiz bir ekilde çözmeye çalışmanın işlemlerimize faydası yoktur. Tersine üretime ve refaha odaklanması gereken kaynaklarımız lüzumsuz yere israf edilmektedir.

5. Türkiye uyuşmazlıkları mahkemeye gittiğinde çözmeye odaklanan, mahkemelere gelen davaları da **sivrisinek itlaf faaliyetine benzeyen** anlayış terk etmeli uyuşmazlıklardan bereket çıkarmanın yolunu bulmalıdır. Bunun için Türkiye, uyuşmazlık yönetimi anlayışını benimsemeli, elde olan 180,000'den fazla hukukçu insan kaynağını bu amaçla etkin ve verimli olarak değerlendirmelidir. Şükünü insan kaynakları arasında adil dağıtmalı, 160,000'den fazla avukatın daha fazla sorumluluk almasını sağlamalı ve daha fazla yetki vererek dosyaları mükemmel hazırlama görev ve yetkisi vermeli, Adliye Hazırlık mahkemeleri kurarak suistimalleri önlerken, görev ve yetkilerin kullanımında halka ve **avukatlara yol göstermeliyiz.**

6. Mahkemelerimizde 4-5 sene süren davaları 3-4 ayda çözmek kolayca mümkündür, bunun yollarını arayıp bulmalı, mahkemeye düşen ekonomik ilişkileri çöpe atılmış olmaktan çıkartıp yeniden değer üreten işbirlikleri haline getirmeliyiz.

7. Mahkemeleri hizmeti halkın ayağına götürürken, uzmanlıkları kalkınma bölgeleri merkezlerinde yoğunlaşmalı, hukuk eğitimini geliştirmeli, eğitimcileri de gerçek hayatın içinden çıkararak gelen, mesleğinde temayüz etmiş kişilerden oluşturmalıyız.

8. Hukuk Meslek mensuplarını kişisel olarak olgunlaşacakları yalvarda görev almalı, öncesinde kapsamlı staj, özetmenlik ve yardımcılık gibi görevlerde emeklerinin tam karşılığını vererek geliştirmeli, görev atandıklarında tam yetkin ve yeterli tecrübeli olmalarını sağlamalıyız. **Hukuk mesleklerini yeknesak**

kariyer gelişimine tabi tutmalı, kaliteli **hizmet üretecekleri ve her daim** kendilerini geliştirecekleri şekilde performanslarını yönetmeliyiz. Vatandaş kaliteli yargı hizmetleri **üretilmesi bütün hukuk mesleklerini**

kutup yıldızı olmalı, yargı idaresi de bu amaca uygun olarak yapılmalıdır.

9. Hukuk meslekleri, kaliteli hizmetin en birinci şartı bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesini etkin olarak bağımsız meslek kuruluşlarına sahip olacakları şekilde yapılandırılmalı, bir yandan mesleklerini geliştiren diğer yandan yargının bağımsızlığını ve hukukun üstünlüğünü savunmakla görevli olmalıdır.

10. Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK), Adalet Bakanlığına verilen yetkiler de aktarılacak suretiyle hiçbir kişi grup veya koalisyonun nüfuz edemeyeceği şekilde tam bağımsız bir düzenleyici kuruma Adalet Yüksek Kurumuna (AYK) dönüştürülmeli, yargı idaresindeki tüm kararları uzman bir mahkeme olan Adalet Yüksek Mahkemesinde, dileyen herhangi bir kişinin açabileceği davalar yoluyla etkin olarak **denetlenmelidir.**

11. Toplumun ve yargının tüm paydaşlarını temsil eden AYK kaliteli yargı hizmetlerinin bütün yönlerini, mesleğin kabul ve çıkarılma, kariyer ilerlemesi, etik ve disiplin uygulamaları ile temel yargı ilke ve politikalarını belirlemekten sorumlu olmalıdır.

12. AYK Daimi hukuk dışı ile desteklenmeli ve yargının toplumun ihtiyaçlarından haberdar olması ve hizmetlerini ona uygun olarak geliştirmesi imkanı sağlanmalıdır.

13. AYK kararlarını denetlemek, yargı mensuplarının, üst düzey kamu görevlilerini suçlarını soruşturmak, dokunulmazların suçlarının soruşturulmasına ve haklarında yüce divanda dava açılmasına karar verme konularında yetkili olarak uzman bir mahkeme Adalet Yüksek Mahkemesi (AdYM) kurulmalı; yargının işlevini kısıtlayan idari amir soruşturma izinleri ve benzeri kısıtlar tamamen **ilga edilmelidir.**